

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0138/2012

12.4.2012

PRANEŠIMAS

dėl moterų perspektyvų Turkijoje 2020 m.
(2011/2066(INI))

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

Pranešėja: Emine Bozkurt

PR_INI

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	13
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	17

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl moterų perspektyvų Turkijoje 2020 m. (2011/2066(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Konvenciją dėl diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW) ir jos papildomą protokolą, kurie yra tarptautinės teisės dalis ir kurių šalimi Turkija yra atitinkamai nuo 1985 ir 2002 m., ir atsižvelgdamas į Turkijos Konstitucijos 90 straipsnį, kuriame pripažįstama, kad tarptautinė teisė turi viršenybę prieš Turkijos nacionalinę teisę,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos konvencijas, pvz., Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir Konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos bei kovos su juo,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos dokumentą Nr. 11372 ir Rekomendaciją Nr. 1817 (2007), pavadintus „Bendra parlamentų kova su šeiminiu smurtu prieš moteris, kampanijos laikotarpio vidurio vertinimas“,
- atsižvelgdamas į Bendrijos *acquis* moterų teisių ir lyčių lygybės srityje,
- atsižvelgdamas į 2004 m. gruodžio 17 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą pradėti derybas su Turkija dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į Komisijos parengtą 2010 m. Turkijos pažangos ataskaitą (SEC(2010)1327),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2010–2011 m. plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai“ (COM(2010)0660),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į savo 2005 m. liepos 6 d.¹ ir 2007 m. vasario 13 d.² rezoliucijas dėl moterų vaidmens Turkijos visuomeniniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl Turkijos 2010 m. pažangos ataskaitos³,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A7–0138/2012),

---

¹ OL C 157E, 2006 7 6, p. 385.

² OL C 287E, 2007 11 29, p. 174.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0090.

- A. kadangi Turkija, kaip šalis kandidatė, privalo laikytis Bendrijos teisės aktų ir įsipareigoti gerbti žmogaus teises, įskaitant moterų teises, ir lyčių lygybę; kadangi Turkija raginama tęsti teisinę reformą ir vykdyti jos įgyvendinimo priežiūrą, taip pat organizuoti informuotumo didinimo veiklą, skirtą kovoti su smurtu prieš moteris, įskaitant smurtą šeimoje;
- B. kadangi vykdant lyčių lygybės politiką, kuria prisidedama prie augimo ir visiško užimtumo, yra daug galimybių pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus;
- C. kadangi Turkija daro nedidelę pažangą gerindama ir įgyvendindama savo teisės aktų sistemą, kad užtikrintų moterų dalyvavimą lygiomis teisėmis visuomeniniame, ekonominiame ir politiniame gyvenime;
- D. kadangi 2010 m. ir 2011 m. Turkijos pažangos ataskaitose Komisija pabrėžė, kad reikalingos tolesnės ilgalaikės pastangos siekiant paversti dabartinę teisinę sistemą politine, socialine ir ekonomine tikrove; kadangi Komisija taip pat nurodė, kad lyčių lygybė, kova su smurtu prieš moteris, įskaitant nužudymus dėl garbės, bei kova su ankstyvomis ir priverstinėmis santuokomis tebėra svarbiausi iššūkiai Turkijoje; kadangi lyčių lygybė, moterų teisės ir lyčių aspekto integravimas turėtų būti įtvirtinti Turkijos Konstitucijoje, kurią ruošiamasi parengti;
- E. kadangi ypač reikalingi suderinti ir koordinuoti veiksmai smurto prieš moteris, švietimo, darbo ir atstovavimo nacionaliniu ir vietos lygmenimis srityse;

Teisės aktai, koordinavimas ir pilietinė visuomenė

1. ragina Turkijos vyriausybę puoselėti ir stiprinti lygybės ir moterų teisių principus priimant ir iš dalies keičiant savo teisės aktus, įskaitant planuojamą naujos konstitucijos rengimo procesą;
2. pažymi, kad palankių sąlygų neturinčių Turkijos regionų ekonominis ir socialinis atsilikimas, taip pat su imigracija susijusios problemos, skurdas ir vyraujanti patriarchalinė visuomenės struktūra pagilina moterų problemas ir blogina jų padėtį; ragina labiau pabrėžti būtinybę atsižvelgti į regioninius skirtumus svarstant su moterų teisėmis susijusius klausimus ir atitinkamai formuoti politiką, kartu pripažįstant, kad kurdų tautybės moterys apskritai patiria didesnius sunkumus ir nelygybę; ragina Turkijos vyriausybę imtis visų reikiamų reformų ir bendradarbiauti su vietos tarybomis, siekiant užtikrinti lygias teises visoms moterims, įskaitant kurdų kilmės moteris;
3. palankiai vertina tai, kad paskirtas naujas šeimos ir socialinės politikos reikalų ministras ir Turkijos parlamente įsteigtas Moterų ir vyrų lygių galimybių komitetas, kuris sėkmingai dirba inicijuodamas tyrimus, rengdamas pranešimus ir konsultuodamasis su įvairiomis organizacijomis, įskaitant ir nevyriausybinės organizacijas (NVO), tokiais svarbiais klausimais kaip smurtas prieš moteris ir vaikų vedybos;
4. pabrėžia veiksmingo koordinavimo svarbą užtikrinant lyčių aspekto integravimą; todėl palankiai vertina Turkijos vyriausybės pastangas stiprinti valstybinių institucijų bendradarbiavimą lyčių aspekto integravimo klausimu; ragina Turkijos vyriausybę patvirtinti tolesnes strategijas, užtikrinant aktyvų ir nediskriminacinį pilietinės visuomenės

dalyvavimą, kuris padėtų garantuoti visiškos lygybės principo taikymą ir veiksmingą šio taikymo stebėseną, įskaitant vyrų ir moterų užmokesčio skirtumo panaikinimą, ir įgyvendinti šio bendradarbiavimo rezultatus praktikoje;

5. pabrėžia poreikį esamus teisės aktus, kuriuose atsižvelgiama į lyčių lygybės aspektą, praktiškai įgyvendinti visoje šalyje, skiriant pakankamai finansinių ir žmogiškųjų išteklių, pasirūpinant nuoseklumu ir kuriant aiškiais ir įvertinamais tikslais pagrįstus stebėsenos mechanizmus;
6. ragina Turkijos vyriausybę pripažinti pilietinės visuomenės dalyvavimo svarbą kuriant ir įgyvendinant lyčių lygybės politiką ir užtikrinti NVO dalyvavimą centriniu ir vietos lygmenimis, kad būtų sukurta palankiausia moterims politika;
7. palankiai vertina Turkijos pažangą registruojant kiekvieną gimusį vaiką – dabar jų užregistruojama 93 proc.; pažymi, kad reikia nuolat ir sistemingai rinkti specifinius su konkrečia lytimi susijusius duomenis, taip pat stebėti pažangą, daromą įgyvendinant nacionalinius teisės aktus arba ištaisant nacionalinių įstatymų spragas;
8. norėtų sužinoti, kokią pažangą padarė Turkijos vyriausybė pripažįstant lesbiečių, gejų, biseksualų ir transseksualų teises viešajame gyvenime;

Smurtas prieš moteris

9. pabrėžia, kad, oficialiais Turkijos statistikos instituto duomenimis, 39 proc. Turkijos moterų savo gyvenime yra patyrusios fizinį smurtą; yra labai susirūpinęs dėl nuolatinių ir sunkių smurto prieš mergaites ir moteris atvejų, įskaitant nužudymus dėl garbės, ankstyvų ir priverstinių santuokų ir neveiksmingų moterų teisių gynimo būdų, taip pat dėl Turkijos valdžios institucijų atleidumo baudžiant nusikaltimų dėl lyties kaltininkus;
10. ragina Turkijos vyriausybę imtis efektyvesnių veiksmų kovojant su nužudymais dėl garbės ir šiuo tikslu įgyvendinti tinkamas teisėkūros, teisinės ir finansinės priemonės siekiant užkirsti kelią tokiems nužudymams ir bausti kaltininkus bei visus šeimos narius, kurie tylėdami pritaria smurtui prieš moteris, ypač nužudymų dėl garbės atveju, taip pat padėti aukoms; teiraujasi Turkijos vyriausybės, ar aukų skaičius kiek nors sumažėjo po to, kai į Turkijos Baudžiamąjį kodeksą buvo įtrauktas pakeitimas, jog nužudymas dėl garbės – sunkinanti aplinkybė nužudymo atveju; be to, teiraujasi, kiek nužudymų dėl garbės būtų išnagrinėję teisėjai ir kokios buvo paskirtos bausmės;
11. ragina Turkijos vyriausybę atlikti staigaus moterų savižudybių skaičiaus padidėjimo Rytų Turkijoje tyrimą ir atidžiai ištirti vadinamųjų savižudybių dėl garbės reiškinį, taip pat teikti pagalbą ir paramą moterims, patiriančioms šeimos ir aplinkos spaudimą, siekiant užkirsti kelią tam, kad vietoj nužudymo dėl garbės šeimos priverstų moteris nusižudyti;
12. pažymi, kad bet koks smurtas prieš moteris nepriimtinas; ragina Turkijos vyriausybę patvirtinti ir įgyvendinti visiško smurto prieš moteris netoleravimo politiką, priimant, prižiūrint ir įgyvendinant atitinkamus teisės aktus, skirtus apsaugoti aukas, nubausti kaltininkus ir užkirsti kelią smurtui;
13. pabrėžia, kad reikia iš dalies pakeisti Įstatymą Nr. 4320 dėl šeimos apsaugos ir kad šiuo

pakeitimu turėtų būti užtikrintas platus jo taikymas, veiksmingos teisinės teisių gynimo priemonės ir apsaugos mechanizmai, taip pat tai, kad reikia griežtai ir skubiai įgyvendinti teisinę sistemą be jokių nuolaidų, kad būtų panaikintas smurtas prieš moteris, o smurtautojams prieš moteris būtų nustatytos atgrasančios ir griežtos bausmės; pabrėžia, kad šeiminių smurtą prieš moteris, įskaitant vedybinį išžaginimą, reikia pripažinti nusikaltimu, priimti nuostatas dėl smurtaujančių sutuoktinių arba partnerių išskeldinimo ir užtikrinti aukoms veiksmingas galimybes kreiptis į teismą ir pasinaudoti apsaugos priemonėmis;

14. ragina Turkijos vyriausybę sukurti stebėsenos sistemą, kartu nustatant nacionalinio kovos su smurtu prieš moteris veiksmų plano įgyvendinimo gaires bei tvarkaraštį, ir tvirtai įsipareigoti užtikrinti, kad planui būtų skirtas pakankamas Turkijos vyriausybės finansavimas;
15. palankiai vertina tolesnį policijos pareigūnų, sveikatos darbuotojų, teisėjų, prokurorų, religinio personalo ir kitų oficialias pareigas einančių asmenų mokymą apie šeiminio smurto prevenciją; dar kartą pažymi, kad greta šių pastangų reikalingas mechanizmas nustatyti asmenis, kurie neapgina aukų arba nepadeda joms, ir pradėti prieš juos tyrimą, be to, pabrėžia, kad svarbu apsaugos priemonėms skirti pakankamai biudžeto lėšų;
16. palankiai vertina tai, kad Ankaros generalinėje prokuratūroje įsteigtas specialus kovos su smurtu šeimoje biuras; pabrėžia, jog užtikrinant, kad smurto prieš moteris atvejais visam teisiniam procesui vadovautų prokurorai, kurie turi specialių žinių smurto šeimoje klausimu, suteikiant minėtajam specialiam biurui įgaliojimus priimti iš karto ir tiesiogiai galiojančius potvarkius policijai suimti kaltininkus ir apsaugoti auką, įskaitant neatidėliotiną apsaugos orderių vykdymą ir perkėlimą į prieglaudą, šio biuro įsteigimas reiškia svarbų žingsnį kovojant su prievarta prieš moteris, apsaugant augas ir baudžiant kaltininkus; norėdamas užtikrinti, kad ši apsauga būtų taikoma visoje šalyje, ragina Turkijos vyriausybę visose šalies provincijose įsteigti specialius prokurorų biurus, kurie būtų atsakingi už kovą su smurtu šeimoje;
17. ragina Turkijos vyriausybę užtikrinti aukoms veiksmingas galimybes susipažinti su teisine informacija, gauti teisinę pagalbą ir dalyvauti atitinkamame teismo procese, kurio metu jos galėtų siekti teisingumo organizuodamos savo teisių gynybą tokiu būdu, kad nekiltų tolesnio smurto grėsmė;
18. pritaria tam, kad apsaugos priemonės turėtų būti vienodai prieinamos ir moterims imigrantėms, kurios susiduria su papildomomis problemomis (pvz., kalbos barjeru, izoliacija šeimoje ir t. t.);
19. palankiai vertina Turkijos vyriausybės iniciatyvas pertvarkyti prieglaudų sistemą konsultuojantis su visais suinteresuotaisiais subjektais; pažymi, kad 65 prieglaudos, skirtos moterims, kurios tapo smurto aukomis, nepatenkina maždaug 70 mln. gyventojų poreikių; ragina Turkijos vyriausybę įsteigti pakankamai prieglaudų, kurios turi būti tolygiai išdėstytos visoje šalyje, kaip numatyta pagal 2011 m. gegužės 11 d. Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos bei kovos su juo nuostatas, ir tokiu būdu įgyvendinti tikslą, kurį ji užsibrėžė Savivaldybių įstatyme, be to, įsteigti prieglaudą kiekvienoje savivaldybėje, turinčioje ne mažiau kaip 50 000 gyventojų; pažymi, kad prieglaudos turi būti išdėstytos visoje šalyje, užtikrinant tinkamą

pusiausvyrą tarp kaimo ir miesto vietovių; pabrėžia, kad svarbu numatyti mechanizmus siekiant stiprinti dabartinių prieglaudų saugumą, pajėgumus ir priežiūrą, taip pat numatyti sankcijas, jei šie reikalavimai nevykdomi, įdirbinti gerai parengtus ir gerai apmokamus socialinius darbuotojus, be to, siūlyti profesinius mokymo kursus ir kitas paslaugas siekiant užtikrinti, kad prieglaudose gyvenančios moterys įgytų tinkamų gebėjimų pradėti naują gyvenimą sau ir savo vaikams; pabrėžia, kad norint užtikrinti aukų saugumą svarbu neskelbti informacijos apie šių prieglaudų vietą;

20. pabrėžia vyrų, linkusių į smurtą, gydymo svarbą; taigi siūlo, kad vyrai, kurių atžvilgiu buvo priimta apribojanti nutartis, dalyvautų lygtinio nuteisimo tarnybų reabilitacijos programose;
21. palankiai vertina telefoninių pagalbos linijų sukūrimą ir moterų stebėsenos centrų steigimą, kuriuose smurtą dėl lyties patyrusios aukos gauna medicininį gydymą ir psichologines konsultacijas vykstant jų teisiniams procesams, kad būtų užkirstas kelias pakartotinei jų viktimizacijai;
22. ragina Turkijos vyriausybę priverstinę santuoką laikyti nusikaltimu ir vykdant informavimo kampanijas atkreipti vyrų ir moterų dėmesį į teisę laisvai pasirinkti partnerį; pabrėžia, kad svarbu ugdyti mokinių mokyklose ir tėvų suvokimą, jog priverstinė santuoka yra neteisėta;
23. yra giliai susirūpinęs dėl blogesnės vienišų ar išsiskyrusių moterų, moterų, kurios buvo priverstos sudaryti neteisėtą Islamo santuoką, ir moterų, priklausančių mažumų grupėms, teisinės padėties;
24. pabrėžia, kad svarbu skatinti pagarbą religinėms mažumoms priklausančioms moterims ir remti religijų dialogą;

Išsilavinimas

25. pabrėžia švietimo svarbą suteikiant moterims daugiau galių ir užtikrinant, kad į lyčių aspektą būtų atsižvelgiama visais švietimo lygmenimis;
26. pažymi, kad pagal 1948 m. gruodžio 10 d. JT Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 26 straipsnį teisė į švietimą yra žmogaus teisė;
27. palankiai vertina tai, kad padaugėjo pradinio ugdymo įstaigas (1–8 klasė) lankančių mergaičių ir kad šiuo metu beveik nebeliko lyčių skirtumų pradinio ugdymo srityje; vis dėlto apgailestauja, kad vidurinio ugdymo srityje lyčių skirtumų šiek tiek padaugėjo, ir primygtinai ragina Turkijos vyriausybę imtis visų reikiamų veiksmų siekiant sumažinti šiuos skirtumus ir numatyti tolesnes priemones siekiant užtikrinti, kad visi vaikai lankytų mokyklą;
28. ragina per švietimo sistemą remti profesines mokyklas, kuriose moterys būtų mokomos amatų ir rengiamos dirbti paslaugų sektoriuje;
29. ragina Turkijos vyriausybę kovoti su seksualiniu išnaudojimu, seksualine prievarta, smurtu šeimoje, skurdu, neraštingumu ir mergaičių išnaudojimu, be to, suteikti lygias

galimybes gauti išsilavinimą neatsižvelgiant į amžių, kalbą, etninę kilmę ir lytį;

30. yra susirūpinęs, kad ikimokyklinį ugdymą gaunančių vaikų procentas 0–5 metų amžiaus grupėje vis dar yra labai mažas ir kad trūksta pažangos teikiant vaikų priežiūros ir ikimokyklinio ugdymo paslaugas; primygtinai ragina Turkijos vyriausybę skirti pakankamai išteklių, kad būtų galima išplėsti prieinamas vaikų priežiūros paslaugas šio amžiaus grupei; be to, ragina Turkijos vyriausybę iš dalies pakeisti taisykles dėl vaikų priežiūros centrų, pagal kurias įmonės, kuriose dirba daugiau nei 150 moterų, privalo užtikrinti savo darbuotojoms moterims nemokamas vaikų priežiūros paslaugas, kadangi ši nuostata atspindi diskriminacinį požiūrį, pagal kurį už vaiko auginimą atsakingomis laikomos tik moterys, ir turi neigiamo poveikio įmonių sprendimams įdarbinti daugiau moterų;
31. ragina Turkijos vyriausybę sustiprinti savo pastangas ir informuotumo didinimo kampanijas, siekiant panaikinti milijonų moterų (ypač kurdžių, imigrančių ir romų kilmės moterų) neraštingumą ir skurdą, ir skirti ypatingą dėmesį moterims, gyvenančioms kaimo vietovėse;
32. palankiai vertina Turkijos vyriausybės iniciatyvas, pvz., socialinės rizikos mažinimo projektą (sąlyginis pinigų pervedimas), pagal kurį nepasiturinčioms šeimoms mokama tam tikra pinigų suma už kiekvieną pradinę mokyklą lankančią vaiką; atkreipia dėmesį į tai, kad šeimoms skiriama suma mergaičių atveju yra didesnė, nei skiriama berniukų atveju ir kad ši suma yra įteikiama motinoms; palankiai vertina tai, kad tokiu būdu kartu sprendžiama ir mergaičių ugdymo, ir didesnių galių suteikimo moterims šeimoje problema; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad mokyklas paliekančių moksleivių, ypač iš sezoninių darbuotojų migrantų šeimų bei romų vaikų, problema vis dar kelia susirūpinimą ir ragina Turkijos vyriausybę remti ir visapusiškai naudoti išankstinio perspėjimo sistemą, skirtą vaikams, kuriems gresia pavojus nebaigti mokyklos, taip pat šalinti regioninius skirtumus tiek pradinio, tiek ir vidurinio ugdymo srityse;
33. pabrėžia, kad lyčių stereotipų problema geriausiai gali būti sprendžiama švietimo sistemoje; taigi teigiamai vertina prie Švietimo ministerijos įsteigtą Lyčių lygybės komisiją; teigiamai vertina jos pastangas iš ugdymo medžiagos šalinti moteris diskriminuojančią kalbą, vaizdus ir posakius; vis dėlto pažymi, kad reikia tolesnių pastangų norint visais švietimo ir mokymo lygmenimis iš mokymo vadovėlių pašalinti lyčių atžvilgiu tendencingą medžiagą, todėl prašo Turkijos vyriausybės įvertinti pažangą, padarytą siekiant iš ugdymo medžiagos pašalinti šališką lyčių traktavimą;
34. ragina visas aukštojo mokslo institucijas įtraukti lyčių lygybės kursus į būsimiems mokytojams skirtą privalomųjų dalykų tvarkaraštį ir ragina Turkijos vyriausybę įtraukti šią temą į dirbančių mokytojų mokymo programas;
35. pabrėžia, jog norint užtikrinti, kad mergaitės gautų privalomą pradinį ugdymą ir išvengti to, kad iš jų būtų atimta galimybė studijuoti arba kad jos būtų priverstos sudaryti ankstyvas santuokas, itin svarbu numatyti, kad visą formaliojo privalomo pradinio švietimo sistemą sudarytų vienas blokas, kaip tai yra dabar, ir kad šio bloko negalima būtų pakeisti atviruoju mokymu arba nuotoliniu švietimu; taigi susirūpinęs dėl to, kad neseniai priimtame teisės akto pasiūlyme, pagal kurį numatyta privalomo švietimo laikotarpį pratęsti nuo 8 iki 12 metų, kartu siekiama numatyti galimybę po pirmų keturių pradinio

ugdymo metų kaip alternatyvą pasirinkti atvirąjį mokymą;

Dalyvavimas darbo rinkoje

36. pabrėžia, kad dirbančių moterų Turkijoje labai nedaug, t. y. šis rodiklis gerokai mažesnis nei tikslai, numatyti strategijoje „Europa 2020“, todėl ragina Turkijos vyriausybę parengti nacionalinį veiksmų planą, siekiant užtikrinti aktyvesnę moterų dalyvavimą darbo rinkoje;
37. ragina imtis tolesnių veiksmų pagal aktyvių darbo rinkos priemonių sistemą, kuria siekiama mažinti moterų ir jaunų žmonių nedarbą; ragina Turkijos vyriausybę skirti daugiau lėšų iš savo biudžeto siekiant įdarbinti bedarbes moteris;
38. ragina Turkijos vyriausybę kuo efektyviau naudoti lėšas, kurios skiriamos iš ES biudžeto Turkijoje įgyvendinamiems projektams; ragina Komisiją atidžiai tikrinti, ar lėšos panaudojamos veiksmingai;
39. ragina įgyvendinti ministro pirmininko aplinkraščio Nr. 2010/14 nuostatas dėl dirbančių moterų skaičiaus didinimo ir lygių galimybių siekimo; šiuo klausimu atkreipia dėmesį į ES strateginius planus ir priemones, kuriais siekiama subalansuoti ir tinkamai didinti vadovaujamus postus užimančių moterų skaičių;
40. ragina Turkijos vyriausybę skatinti aktyvų moterų dalyvavimą darbo rinkoje, be kita, įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti geresnes darbo sąlygas, vienodą darbo užmokestį už vienodą darbą, mokymąsi visą gyvenimą, lankstų darbo laiką bei tinkamą šeimos gyvenimo ir profesinės veiklos pusiausvyrą;
41. pažymi, kad nors Turkija neseniai patobulino savo motinystės atostogų teisės aktus (šių atostogų trukmė padidinta nuo dvylikos iki šešiolikos savaičių), vaiko priežiūros atostogos nesuteikiamos jokiems kitiems darbuotojams, išskyrus valstybės tarnautojus, ir kad plačiai taikoma vaiko priežiūros atostogų sistema yra svarbi priemonė siekiant užtikrinti, kad tėvai dalytųsi teisėmis ir pareigomis, susijusiomis su savo vaikų priežiūra, ir būtų sumažinta lyčių nelygybė darbo rinkoje; ragina Turkijos vyriausybę numatyti mokamą vaiko priežiūros atostogų sistemą, taikomą visiems darbuotojams, sudarant sąlygas ir tėvams vykdyti jiems tenkančias vienodas vaikų priežiūros pareigas;
42. skatina moteris pradėti savo verslą pasinaudojant lėšomis, skiriamomis pagal paskolų programas, pavyzdžiui, Paskolų mažosioms įmonėms programą, ir naudotis KOSGEB mokymo programomis;
43. pabrėžia, kaip svarbu kovoti su visų rūšių diskriminacija darbo vietoje, įskaitant diskriminaciją dėl lyties įdarbinant, paaukštinant ir mokant išmokas; pakartoja savo prašymą, kad Turkijos vyriausybė rinktų aktualius ir tikslius statistinius duomenis;
44. pabrėžia, kad svarbu rengti bedarbių tarnautojų moterų ir moterų verslininkių specialius mokymo kursus, skirti finansavimą ir teikti techninę pagalbą, siekiant užtikrinti joms vienodas galimybes patekti į darbo rinką;
45. pabrėžia, kad po neseniai suteiktos teisės į pailgintas motinystės atostogas (jų trukmė padidinta nuo dvylikos iki šešiolikos savaičių) turėtų būti padidintas darbo užmokestis,

siekiant geriau užtikrinti, kad šeimos ir moterys neatsidurtų nepalankioje finansinėje padėtyje dėl vaikų;

46. primygtinai ragina Turkijos vyriausybę skirti lėšų siekiant sukurti finansiškai ir fiziškai plačiai prieinamą vaikų, pagyvenusių asmenų ir neįgaliųjų priežiūros sistemą, kad būtų padidintas dirbančių moterų skaičius;
47. pastebi, kad moterys mažai dalyvauja profesinėse sąjungose, ypač jų valdybose; pabrėžia, kad svarbu gerinti sąjungų veiklos prieinamumą, kad jose dalyvautų daugiau moterų;
48. pažymi, kad moterys dažnai dirba neregistruotą darbą šeimos verslo įmonėse blogomis sąlygomis ir negaudamos užmokesčio, todėl yra engiamos ir išnaudojamos; ragina Turkijos vyriausybę imtis visų būtinų veiksmų siekiant kovoti su šešėline ekonomika;

Politinis dalyvavimas

49. palankiai vertina nuo 9,1 proc. 2007 m. rinkimuose iki 14,3 proc. 2011 m. rinkimuose padidėjusį moterų skaičių Turkijos parlamente; tačiau pažymi, kad šis skaičius vis dar yra mažas, ir ragina priimti naują teisės aktą dėl politinių partijų ir rinkimų, kuriuo būtų nustatyta privaloma kvotų sistema, užtikrinanti sąžiningą atstovavimą moterims rinkimų sąrašuose; nerimauja dėl apskritai menko Turkijos moterų dalyvavimo politikoje, taip pat mažo moterų, užimančių vadovaujamas pareigas viešojo administravimo srityje ir politinėse partijose, skaičius;
50. pabrėžia, jog svarbu, kad Turkijos vyriausybė ir politinės partijos persvarstytų dabartinį Rinkimų įstatymą, siekdamas užtikrinti lygiateisį ir demokratinį vyrų ir moterų dalyvavimą politikoje, įskaitant labiau lyčių požiūriu subalansuotą atstovavimą moterims renkamų kandidatų sąrašuose;
51. ragina visas Turkijos politines partijas patvirtinti išsamias lyčių lygybės strategijas ir vidaus taisykles, kuriomis užtikrinamas moterų dalyvavimas visais lygmenimis;
52. yra susirūpinęs dėl labai mažo moterų politinio dalyvavimo procento vietos lygmeniu ir ragina visas politines partijas užtikrinti, kad ši padėtis pasikeistų per 2014 m. vykšiančius vietos rinkimus; atsižvelgdamas į tai, kad Turkijoje tik 1 proc. savivaldybių merų yra moterys ir atitinkamai būtina skatinti moteris dalyvauti politikoje, taip pat ir vietos lygmeniu, ragina nustatyti moterų kvotų sistemą rinkimų sąrašuose;

2020 m. perspektyva

53. kviečia Turkiją, kaip ES šalį kandidatę, patvirtinti strategijos „ES 2020“ tikslus ir suteikti daugiau teisių moterims siekiant, kad jos aktyviau dalyvautų darbo rinkoje;
54. ragina Komisiją pasirūpinti, kad derybose su Turkija moterų teisių klausimas būtų pagrindinis; pabrėžia, kad Turkijai svarbu įvykdyti savo teisinius ir politinius įsipareigojimus, nustatytus ES *acquis* ir atitinkamuose ES ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimuose, siekiant palengvinti stojimo derybų 23 skyriaus pradėjimą dėl teisminių ir pagrindinių teisių remiant Turkijos reformas moterų žmogaus teisių požiūriu pagal šį skyrių;

55. ragina Turkiją vykdyti visus savo įsipareigojimus, nustatytus EB ir Turkijos asociacijos susitarime bei Papildomame protokole, kurio Turkija vis dar neįgyvendino šeštus metus iš eilės, tam, kad ji įrodytų, jog iš tikrųjų prisiima įsipareigojimą tapti visaverte pliuralistine demokratija, pagrįsta pagarba tiek vyrų, tiek moterų žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir jų apsauga;
56. pabrėžia, kad norint stojimo derybose pradėti derėtis dėl 19 skyriaus, susijusio su socialine politika ir užimtumu ir labai naudingo siekiant pagerinti moterų socialinę ir ekonominę padėtį bei užtikrinti aktyvesnę jų dalyvavimą darbo rinkoje, vienas iš reikalavimų Turkijai yra pateikti Komisijai veiksmų planą dėl *acquis* įgyvendinimo visose pagal 19 skyrių numatytose srityse, įskaitant lyčių aspekto integracijos užtikrinimą; siūlo Generaliniam direktoratui dėl moterų padėties aktyviai dalyvauti šiame procese;
57. pabrėžia, jog Komisijos nustatyta konstruktyvi darbotvarkė, kaip stojimo derybas papildanti priemonė, turėtų būti naudojama kaip pagrindinis forumas siekiant propaguoti moterų teises ir lyčių lygybę Turkijoje; ragina Komisiją užtikrinti, kad visose konstruktyvios darbotvarkės darbo grupėse būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą;
58. pabrėžia, kaip svarbu iš naujo įvertinti esamas griežtas normas, susijusias su moterų vaidmeniu visuomenės struktūroje, be to, pabrėžia, kad norint perkelti teisinę sistemą į tikrovę reikia, kad galiausiai pasikeistų mentalitetas;
59. ragina rengti visai visuomenei skirtas informuotumo didinimo kampanijas, ypatingą dėmesį skiriant moterų teisėms ir lyčių lygybei, siekiant užkirsti kelią smurtui dėl lyties, pasmerkti nužudymus dėl garbės ir šališką lyčių traktavimą žiniasklaidos priemonėse;
60. ragina administraciją ir darbuotojus aktyviau dalyvauti remiant moterų teises ir jų vaidmenį verslo sferoje, visuomeniniame ir politiniame gyvenime ir įtraukti moteris į darbdavių ir darbuotojų dialogą;
61. ragina Turkijos vyriausybę visais švietimo lygmenimis į mokyklų programas įtraukti privalomus lyčių lygybės ir tolerancijos dalykus;
62. siūlo parengti nacionalinį projektą, kuris suburtų sektiną pavyzdį rodančias moteris ir vyrus bei merginas ir vaikus diskusijai dėl Turkijos ateities, kad visų amžiaus grupių ir visų politinių įsitikinimų moterys ir vyrai galėtų bendradarbiauti kurdami strategiją patriarchalinei visuomenės struktūrai sėkmingai pakeisti užtikrinant tinkamą ir visuomenės pripažįstamą moterų dalyvavimą politiniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime;
63. pripažįsta, kad mentaliteto pokyčių neįmanoma pasiekti, jei diskusijoje nedalyvauja vyrai, todėl, norint įveikti smurto dėl lyties priežastis ir galiausiai siekti tikros lyčių lygybės, ragina Turkijos vyriausybę surengti viešas diskusijas, kuriose nuomonėmis pasikeistų moterys ir vyrai iš visų Turkijos visuomenės sluoksnių;
64. pažymi, kad ypatingą dėmesį reikėtų skirti moterų galių mažiau išsivysčiusiuose Turkijos regionuose didinimui; todėl palankiai vertina Turkijos vyriausybės projektus, pvz., rengiant profesinio mokymo kursus pagal CATOM (įvairios paskirties visuomenės centrų) programą Turkijos pietryčiuose, bet pabrėžia, kad reikia daugiau iniciatyvų, kuriomis būtų

įgyvendinamos ir skatinamos visų moterų teisės, skiriamas ypatingas dėmesys moterims iš kaimo vietovių, bedarbių ir skurdžiai gyvenančių moterų socialinei įtraukčiai ir būtų siekiama joms suteikti daugiau galių;

65. mano, kad tuo atveju, jei Turkija nori būti pavyzdžiu Arabų pavasario šalims, ji turėtų toliau ryžtingai vykdyti reformas ir užtikrinti priimtų teisės aktų įgyvendinimą; primena, kad Turkijai būtina pasiekti matomų ir konkrečių rezultatų taikant lygybės ir moterų teisių apsaugos principus;
66. pabrėžia itin svarbų žiniasklaidos vaidmenį puoselėjant moterų teises ir skatina į žiniasklaidos organizacijų mokymus darbo laiku įtraukti lyčių lygybės temą; atkreipia dėmesį į tai, kad pateikiant moters įvaizdį žiniasklaidoje svarbu išvengti lyčių stereotipų;
67. pabrėžia biudžeto formavimo atsižvelgiant į lyčių lygybės aspektą svarbą, nes be tinkamo finansavimo neįmanoma įgyvendinti jokių reformų;
68. ragina Turkiją sustiprinti pastangas atliekant visapusiškas reformas, įvykdyti Kopenhagos kriterijus siekiant šalies modernizavimo, taip pat sukurti abipusio supratimo ir pagarbos atmosferą su visomis 27 ES valstybėmis narėmis ir tokiu būdu Turkijos moterų labui užtikrinti galimybę keistis su jomis geriausia praktika lyčių lygybės srityje;
69. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, JT lyčių lygybės padaliniiui (JT Moterys), Tarptautinės darbo organizacijos generaliniam direktoriui ir Turkijos vyriausybei bei parlamentui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pranešėja parengė pranešimą remdamasi dokumentų analize ir apklausa.

Pranešėjos atlikta dokumentų analizė apėmė įvairiausių duomenis ir nuomones, surinktus iš įvairių vyriausybinių ir pilietinės visuomenės šaltinių, taip pat ir moterų teisių srities teisės aktus.

Be įprastinių ryšių, kuriuos pranešėja jau palaiko su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais ilgus metus dalyvaudama Turkijos moterų judėjime, pranešėja atliko specialias apklausas šiam pranešimui. Šios apklausos apėmė:

- keitimąsi nuomonėmis su Štefanu Füle, už plėtrą ir kaimynystės politiką atsakingu ES Komisijos nariu;
- du apsilankymus Turkijoje siekiant ištirti moterų teisių padėtį:

2011 m. balandžio mėn., per pirmąją vizitą Turkijoje, pranešėja perskaitė pagrindinį pranešimą tarptautiniame suvažiavime lyčių lygybės klausimu, kurį surengė JTVP ir Turkijos parlamentas, ir apklausė žymias Turkijos visuomenės moteris, įskaitant Gūldal Akšit, kuri tuo metu buvo Parlamento lygių galimybių komiteto pirmininkė; Moterų solidarumo asociacijos steigėją Nazik Işık; Turkijos prekybos rūmų ir prekių biržų sąjungos moterų verslininkų tarybos pirmininkę Aynur Bektaş; straipsnių autorę Yazgölü Aldoğan; menininkę Sertab Erener; tuometę TDO Turkijos direktorę Gülay Aslantepę; JT specialiąją pranešėją smurto prieš moteris klausimais Yakın Ertürk. Pranešėja taip pat kartu su tyrėja İlke Gökdemir ir savanore moterų prieglaudoje dirbančia Mor Çatı aplankė moterų prieglaudą ir apklausė moteris, tapusias šeiminio smurto aukomis. Ji taip pat universitete vadovavo diskusijai su merginomis (ir vaikiniais) apie jų ateitį.

2011 m. rugsėjo mėn., per antrąją vizitą Turkijoje, pranešėja susitiko su Turkijos Europos reikalų ministru Egemenü Bağısu, šeimos ir socialinės politikos ministre Fatma Şahin, vidaus reikalų ministru İdrisu Naimu Şahinu, teisingumo ministru Sadullahu Erginu, darbo reikalų ministru Faruku Çeliku, finansų ministru Mehmetu Şimseku, švietimo ministru Ömeru Dinçeru, Parlamento lygių moterų ir vyrų galimybių komiteto pirmininke Azize Sibel Gönül, Parlamento komiteto ES integracijos klausimams pirmininku Mehmetu Sayımu Tekelioğlu, Parlamento komiteto užsienio santykių klausimams pirmininku Volkanu Bozkıru, jungtinio Turkijos ir ES parlamentinio komiteto pirmininku Afifu Demirkıranu, Parlamento žmogaus teisių komiteto pirmininko pavaduotoju Mehmetu Naci Bostancı, didžiausios opozicinės partijos Respublikonų liaudies partijos lyderiu (CHP) Kemalü Kılıçdaroğlu, Turkijos prekybos sąjungų konfederacijos atstovais, ES delegacijos Turkijai vadovu ambasadoriumi Marcü Pierini, Turkijos pramonės ir verslo asociacijos prezidentu Ümitu Boyneru ir įvairiausių moterų organizacijų atstovais, kurie susirinko Stambule surengtame apskritojo stalo susitikime, kad pristatytų savo nuomonę šiam pranešimui;

- viešąjį klausymą Europos Parlamente, dalyvaujant tuometei generalinei direktorei moterų statuso klausimams Leylai Coşkun, Turkijos pramonės ir verslo asociacijos darbo grupės lyčių klausimais pirmininkei Nur Ger ir lektorei žmogaus teisių temomis Handan

Çağlayan.

Teisės aktai

Pranešime atsižvelgiama į tai, kad didžioji moterų teises reglamentuojančios teisinės sistemos dalis jau yra įgyvendinta. Vyriausybė priėmė įstatymus, potvarkius, strateginius dokumentus, nacionalinius veiksmų planus ir protokolus tokiais svarbiais klausimais kaip smurto prieš moteris prevencija, mokyklinis mergaičių lavinimas ir moterų neraštingumo naikinimas, skatinant moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Vis dėlto iki šiol šie teisės aktai nepakankamai perkeliama į praktinį gyvenimą. Be to, moterų teisių srityje taip pat trūksta Turkijos vyriausybės ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimo ir tai ypač kelia nerimą, nes lygybę galima pasiekti tik bendromis visos visuomenės pastangomis.

Pranešėja pastebėjo teigiamas ankstesnių tendencijų, ypač dėl teisės aktų įgyvendinimo stokes ir per silpno bendradarbiavimo, permainas. Kiekviena iš susijusių ministerijų aktyviai stengiasi įgyvendinti projektus, kuriais suteiktų veiksmingumo teisės aktams dėl moterų gyvenimo lygio gerinimo. Dar svarbiau yra tai, kad ministerijos bendradarbiauja lyčių lygybės srityje. Svarbiausią vietą šioje bendradarbiavimo struktūroje užima naujai įsteigta Šeimos ir socialinės politikos ministerija. Tapusi visaverte ministerija su savo biudžetu, Šeimos ir socialinės politikos ministerija nedelsdama pradėjo megzti struktūrinio bendradarbiavimo ryšius su kitomis ministerijomis. Ministerija taip pat rengia susitikimus su pilietine visuomene, kad kartu priimtų sprendimus svarbiais klausimais, pvz., kaip pertvarkyti moterų prieglaudų sistemos struktūrą.

Permainos dar tik prasideda, todėl pranešime, nors ir pripažįstami teigiami postūmiai, šie pokyčiai vertinami atsargiai, nepamirštant Turkijos praeities trūkumų.

Kalbant apie geresnį statistinių duomenų surinkimą, reikia pasakyti, kad pastaraisiais metais padėtis pagerėjo, tačiau su lytimi susiję duomenys nuosekliai gaunami ne visose srityse.

Naujausia konstitucine pataisa užtikrinama, kad pozityvūs veiksmai negali būti laikomi lygybės principo pažeidimu. Tačiau šią galimybę dar reikia pritaikyti praktiškai, įgyvendinant tolesnius teisės aktus.

Smurtas prieš moteris

Smurtas prieš moteris yra viena skubiausiai spęstinių Turkijos problemų. Kiekvieną dieną nuo savo vyrų, vaikų, šeimų ar buvusių sutuoktinių rankos žūsta dvi ar trys moterys. Dabartiniai teisės aktai, Įstatymas Nr. 4320, turi trūkumų, nes juose nenumatytas mechanizmas, kaip iš karto pašalinti šeiminio smurto kaltininką iš smurtą patyrusios moters aplinkos. Be to, policija, prokurorai ir teisėjai ne visada laikosi vienodo požiūrio dėl įstatymo apimties ir dėl bausmės, kurią reikėtų skirti smurtautojui. Be galo svarbu, kad pakeitus įstatymą, įtraukiant į jį greitesnes ir veiksmingesnes priemones šeiminio smurto atveju, kartu būtų užtikrinta, kad šis įstatymas būtų vienodai aiškinamas ir taikomas visose valdžios institucijose, kurios dalyvauja įgyvendinant šį įstatymą.

Pranešėja palankiau pastebi, kad vis labiau didėja Turkijos visuomenės suvokimas ir neigiamas nusiteikimas dėl smurto prieš moteris. Šis klausimas kasdien aptariamas Turkijos

laikraščiuose, televizijos programose ir įvairiose NVO, kurios taip pat papildomai skatina vyriausybės reformas šioje srityje. Vyriausybė jau pripažino, kad tai yra rimta problema, ir jau nebeteigia, kad smurto dėl lyties atvejai tėra atskiri incidentai. Siekdamas panaikinti smurtą prieš moteris atitinkamos ministerijos supažindina policijos pareigūnus, teisėjus ir prokurorus, sveikatos priežiūros darbuotojus ir dvasininkus su jų vaidmeniu kovojant su smurtu prieš moteris. Vidaus reikalų ministerija ir Šeimos ir socialinės politikos ministerija kartu stengiasi pertvarkyti moterų prieglaudų sistemos struktūrą. Vis dėlto būtina didinti prieglaudų skaičių. Turkijos vyriausybė dar nėra nepriartėjo prie išsikeltos tikslo pastatyti po prieglaudą kiekviename rajone, kuriame yra daugiau kaip 50 000 gyventojų. Šiam tikslui įgyvendinti vyriausybė turėtų teikti pirmenybę. Reikėtų stiprinti dabartinių prieglaudų saugumą užtikrinant, kad jose dirbtų geriau apmokyti, geriau apmokami darbuotojai, o prieglaudose gyvenančioms moteris turėtų būti sistemingai siūlomi profesiniai mokymo kursai, kad išėjus iš prieglaudų joms būtų lengviau pradėti naują gyvenimą sau ir savo vaikams.

Padėti smurto aukoms įkurtos telefoninės pagalbos linijos. Reikėtų skirti pakankamai lėšų ir atlikti reikalingus restruktūrizavimo darbus, kad būtų užtikrinta, jog ir po darbo valandų į prašymus šiomis pagalbos linijomis būtų reaguojama nedelsiant.

Pranešėja ragina Turkijos vyriausybę taikyti visiško smurto prieš moteris netoleravimo politiką. Tai reikštų, kad už smurtą prieš moteris visada būtų baudžiama, ir tiems, kas pakelia ranką prieš moteris pakartotinai, būtų skiriamos griežtesnės bausmės. Kai visi žinos, kad už nusikaltimus dėl lyties laukia neišvengiama bausmė, smurto prieš moteris atvejų savaime sumažės.

Išsilavinimas

Dėl nuolatinių ir nuoseklių kampanijų, kurias inicijavo Turkijos vyriausybė ir nevyriausybinių organizacijos, lyčių skirtumai pagrindinėse ugdymo mokyklose jau beveik išnyko. Vis dėlto lyčių skirtumų vis dar išlieka vidurinio ugdymo srityje, ir pranešėja pabrėžia, kad labai svarbu skirti dėmesio šiems skirtumams šiuo ugdymo lygmeniu panaikinti.

Kalbant apie ugdymo turinį, Švietimo ministerijoje sudaryta Lyčių lygybės komisija atlieka svarbų darbą nustatydama moteris diskriminuojančią kalbą ir vaizdus vadovėliuose ir keisdama juos emancipuotu turiniu, kuriame nebūtų lyčių stereotipų, vaikai būtų mokomi apie lyčių lygybę ir dalijimąsi pareigomis šeimoje.

Dalyvavimas darbo rinkoje

Jau kelerius metus dirbančių moterų skaičius darbo rinkoje sudaro apie 24 proc. Nors, Turkijos statistikos instituto duomenimis, dabartinis skaičius siekia beveik 30 proc., jis vis dar yra labai mažas. Į šią problemą atkreipiamas dėmesys ministro pirmininko aplinkraštyje Nr. 2010/14, tačiau šis dokumentas nėra niekaip įgyvendinamas, kad įsigaliojūt jame išdėstyti principai.

Pranešėja pasiūlė keletą reformų, kad būtų padidintas darbo rinkoje dalyvaujančių moterų skaičius. Gerai veikiančios ne visos darbo dienos sistemos sukūrimas nepaprastai prisidėtų prie dirbančių moterų skaičiaus didinimo. Šiuo metu darbdavys sprendžia, kam leisti dirbti ne visą darbo dieną, ir beveik visiškai nepaisoma ne visą dieną dirbančių asmenų socialinės

apsaugos teisių.

Pranešėja apgailestauja, kad paslaugos, kurios paprastai laikomos socialinės valstybės atsakomybe, pvz., vaikų, pagyvenusių žmonių ir neįgaliųjų priežiūra, Turkijoje yra vertinamos kaip sunkumai, kuriuos išskirtinai turi įveikti tik moterys. Tai prisideda prie mažo dirbančių moterų skaičiaus. Todėl pranešime raginama, kad Turkijos vyriausybė skirtų pakankamai lėšų finansiškai ir fiziškai prieinamoms dienos priežiūros paslaugoms sukurti.

Politinis dalyvavimas

Po 2011 m. visuotinių rinkimų moterų skaičius Turkijos parlamente išaugo nuo 9,1 iki 14,3 proc. Nors tai yra žingsnis teigiama linkme, šis procentas vis dar yra mažas. Pranešėja ragina parengti naują Politinių partijų ir rinkimų įstatymo projektą, kuriuo būtų sukurta privalomų kvotų sistema.

Pranešėja pastebi, kad, nors politinių partijų moterų organizacijos daug prisideda prie savo partijų sėkmės, tai neatsispindi šių moterų politinėje karjeroje. Todėl, pranešėjos manymu, būtina, kad moterų dalyvavimas visais partijos valdymo lygmenimis būtų užtikrintas politinių partijų vidaus taisyklėse.

Moterų perspektyvos Turkijoje 2020 m.

Europa keičiasi, siekdama sugrįžti į augimo kelią, kuriuo ji ėjo prieš krizę, ir padidinti savo galimybes žengti dar toliau („Europa 2020“); vienas iš strategijos „Europa 2020“ prioritetų – integracinis augimas, apimantis didesnę moterų dalyvavimą, nes konkurencingai Europos ekonomikai užtikrinti iki 2020 m. Europai reikės visų jos moterų. Šiuo požiūriu pranešėja ragina Turkiją, kaip šalį kandidatę, prisidėti prie strategijos „Europa 2020“ lyčių aspekto, įsipareigojant pasiekti tikrąją lyčių lygybę, nes siekdama tolesnio augimo Turkija ateityje susidurs su panašiais sunkumais.

Atlikusi išsamų moterų padėties Turkijoje tyrimą ir apklaususi įvairius viešosios erdvės ir NVO asmenis, pranešėja pastebėjo, kad visi kalbinti asmenys bendrai pripažįsta, jog, norint keisti patriarchalinę visuomenės struktūrą į lyčių lygybe pagrįstą struktūrą, reikia, kad pasikeistų mentalitetas. Tai labai padėtų išnaikinti smurtą dėl lyties, didinti moterų dalyvavimą ir apskritai suteikti moterims daugiau galių. Todėl pranešėja pateikia keletą pasiūlymų, kurie padėtų tokiems mentaliteto pokyčiams.

Pranešėja pažymi nepakeičiamą žiniasklaidos vaidmenį kuriant tokius mentaliteto pokyčius ir siūlo iniciatyvas, kurių turėtų imtis žiniasklaida. Be to, pranešėja laikosi nuomonės, kad tokius pokyčius geriausia visų pirma įgyvendinti sukuriant mechanizmą, kad sektiną pavyzdį rodančios moterys aktyviai kalbėtųsi su merginomis apie Turkijos ateitį ir moterų vietą ateityje; ir, antra, į mentaliteto keitimo procesą reikia įtraukti vyrus. Pranešėjos nuomone, šį antrąjį aspektą reikėtų įgyvendinti rengiant kampaniją, kuria būtų siekiama sukurti „lyčių aljansą“ pagal vadinamojo civilizacijų aljanso, kurį kartu rėmė ir Turkijos ministras Recep Tayyip Erdoğan, pavyzdį.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	27.3.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 -: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Āeřková, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Lívía Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Antonyia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Angelika Werthmann, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Franziska Katharina Brantner, Anne Delvaux, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Ana Miranda, Antigoni Papadopoulou, Eleni Theocharous
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Elisabeth Jeggle